

بِسْمِهِ تَعَالَى

یا صاحب الزمان

تهیه کننده: آذریوند دبیر دوره اول
متوسطه شهرستان مراغه

درس اول

سینای مهربان

هدف کلی: آشنایی با محبت خداوند
و شکرگزاری و آثار آن در زندگی
انسان‌ها.

دقایق آخر کلاس، خانم فهیمی چند پاکت نامه به نماینده کلاس داد و گفت: این پاکت‌ها را به بچه‌ها بدهید. سپس گفت: بچه‌ها داخل پاکت‌ها سؤال مسابقه این ماه است که باید آن را در خانه جواب دهید و هفته آینده بیاورید. مسابقه این ماه یک تفاوت با مسابقه‌های قبلی دارد؛ یعنی یک شرط دارد؛ شرطش این است که شما باید در جایی پاکت‌ها را باز کنید و به سؤال مسابقه پاسخ دهید که کسی شما را نبیند. آن روز تا زنگ آخر در این فکر بودم که پاکت مسابقه را کجا باز کنم؟ ...

هفته بعد بچه‌ها پاکت‌های مسابقه را تحویل دادند. وقتی پاکت‌ها جمع شد، خانم فهیمی پرسید: همه، پاکت‌هایشان را تحویل دادند؟

ما هم یک صدا و بلند گفتیم: بله.

ناگهان یکی گفت: خانم اجازه؟ من نیاوردم.

همه تعجب کردیم. مریم بود. مریم احمدی. او دانش‌آموز منظم و درس‌خوانی بود و به مسابقه خیلی علاقه داشت.

خانم فهیمی گفت: چرا جواب را نیاوردی؟ مگر خودت هر هفته از من سراغ مسابقه را نمی‌گرفتی؟
— چرا! من هم خیلی دوست داشتم برنده مسابقه باشم. خیلی هم فکر کردم، ولی هرچه گشتم نتوانستم جایی را پیدا کنم که هیچ کس مرا نبیند.

من تازه متوجه پاسخ اصلی مسابقه شدم و منظور مریم را فهمیدم. با خود گفتم: چرا من به این نکته توجه نکردم؟

خانم فهیمی نگاهی به بقیه بچه‌ها کرد و گفت: بچه‌ها! مسابقه این ماه، فقط یک برنده دارد. . . . هفته بعد که خانم فهیمی جایزه مریم را داد، بعد از پایان کلاس با اصرار بچه‌ها، مریم جایزه‌اش را باز کرد. یک ساعت دیواری که روی صفحه آن با خطی زیبا نوشته شده بود:

خداوند همواره در کنار ما انسان‌ها حضور دارد قرآن در

این باره چه می‌فرماید؟ متن آیه با ترجمه بیان شود.

(وَ هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ^۱)

هر کجا باشید او با شماست.

چرا خداوند از ما مواظبت می‌کند؟

(خداوند مهربان‌ترین است و از حال همه خبر دارد. او چون همه ما را بسیار دوست دارد، از ما و تمامی آفریده‌هایش به خوبی مواظبت می‌کند.)

معنا و مفهوم این آیه را بیان کنید.

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ^۲

(خداوند بهترین نگهدارنده است و او مهربان‌ترین مهربانان است.)

(۱) اما گاهی انسان‌ها با بی‌دقتی یا سهل‌انگاری و یا حتی از سر نادانی، دچار حادثه می‌شوند. در حقیقت این افراد با اشتباهات یا گناهی که مرتکب می‌شوند، خودشان را از حفاظت خداوند محروم می‌کنند.) **اجواب**

۲- سوره یوسف، آیه ۶۴.

* آیه با ترجمه حفظ شود.

۱- سوره حدید، آیه ۴.

فعالیت کلاسی

خاطره‌ای از خود یا اطرافیان‌تان تعریف کنید که توجه و مراقبت ویژه خداوند در آن مشاهده شده است.

نشانه‌های محبت

به نظر شما علاوه بر مراقبت و توجه دائمی، چه نشانه‌های دیگری از محبت خداوند نسبت به ما وجود دارد؟

مهم خداوند مهربان انسان را بر سایر موجودات برتری داده و با بذل نعمت‌هایی ارزشمند، راه رسیدن به رستگاری را برای او هموار ساخته است. نعمت‌هایی که هر کدام نشانه‌ای از محبت خداوند به انسان است و بدون آنها زندگی برای او بسیار سخت و دشوار خواهد بود.

آیا تاکنون به بازی یک کودک در میان همسالانش توجه کرده‌اید؟ به دعوای او و خواسته‌هایشان چطور؟ وقتی چشمان کودک به اسباب‌بازی دیگران می‌افتد، می‌خواهد آن را بردارد و اگر نتواند این کار را بکند، شروع به سر و صدا یا گریه می‌کند. برای او فرقی نمی‌کند که اسباب‌بازی مورد علاقه‌اش مال کیست. او فقط می‌خواهد اسباب‌بازی را بردارد و خودش با آن بازی کند؛ حتی اگر با گرفتن آن، کودک دیگری به گریه بیفتد.

ولی وقتی همین کودک بزرگ می‌شود، یاد می‌گیرد به حقوق دیگران احترام بگذارد و چیزی را بدون اجازه صاحبش بر ندارد. او وقتی می‌بیند کودکی گریه می‌کند، برای خوشحالی او، وسایل خودش را به او می‌دهد و به این کار افتخار هم می‌کند.

بنابراین خداوند مهربان ما را طوری آفریده است که به مرور می‌توانیم کارهای خوب را یاد بگیریم و انجام دهیم و کارهای بد را بشناسیم و از آنها دوری کنیم. **مهم**

فعالیت کلاسی

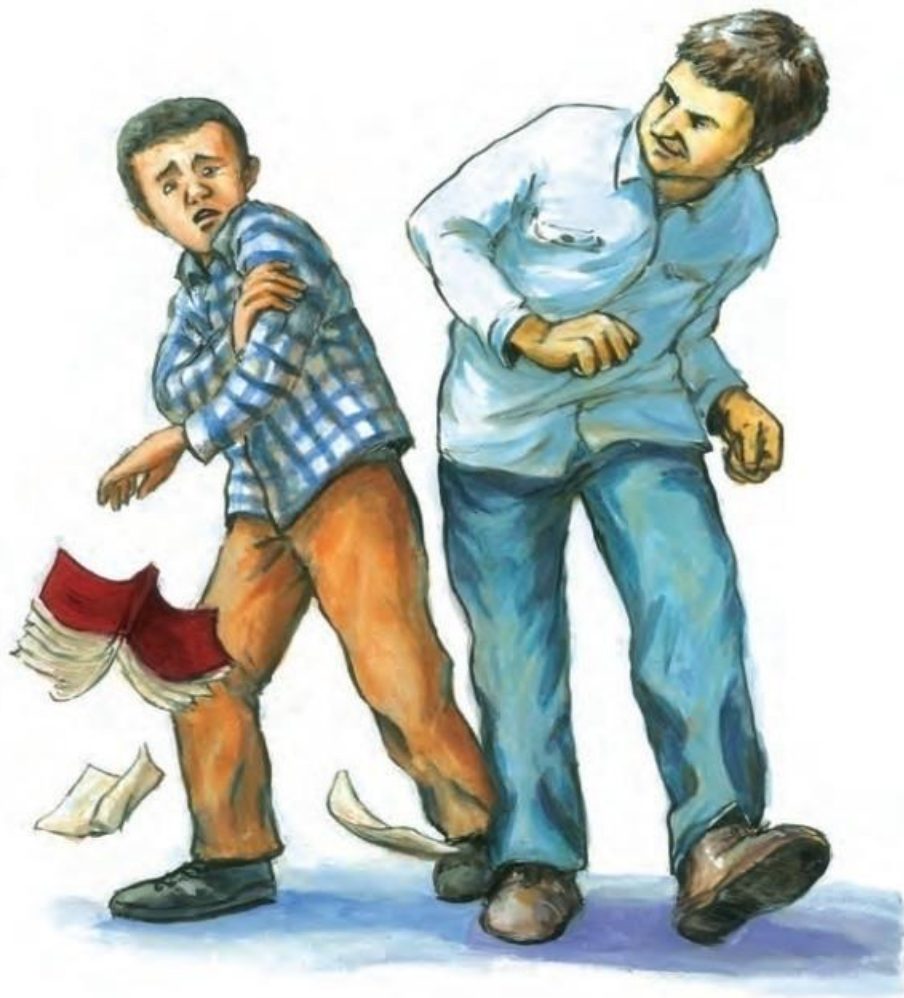
توانایی یادگیری، یکی از هزاران نعمتی است که خداوند به ما داده است. به کمک هم کلاسی‌های خود چند نعمت دیگر را که مخصوص انسان است، نام ببرید.
نعمت اراده و اختیار، عقل و آندیشه، حرف زدن و محبت کردن.

شکرگزاری

حال که خداوند این همه به ما توجه دارد و بزرگ‌ترین نعمت‌ها را به ما داده است، وظیفه ما چیست؟ ما چگونه می‌توانیم شکرگزار نعمت‌های ارزشمند و بی‌پایان خداوند باشیم؟
(وقتی کسی در انجام کاری به ما کمک می‌کند، به او می‌گوییم: «متشکرم» و یا در حق او دعایی می‌کنیم. در برابر نعمت‌های خداوند نیز گاهی به زبان می‌گوییم «الحمد لله». این ساده‌ترین نوع تشکر است که به آن «شکر زبانی» گفته می‌شود.)

علاوه بر شکر زبانی، راه دیگری نیز برای تشکر و شکرگزاری وجود دارد. به مثال‌های زیر توجه کنید:

- ۱- نفیسه هوش بالایی دارد و از آن برای یادگیری قرآن و مطالب درسی استفاده می‌کند.
- ۲- بهزاد جسم تنومندی دارد، به همین دلیل به هر کس که می‌رسد زور می‌گوید.

۳- محمد از هر فرصتی برای کمک به پدرش استفاده می‌کند.

در تمامی موارد فوق، هر کس با نعمت‌هایی که دارد، به گونه‌ای رفتار کرده است. استفاده صحیح و بجا از نعمت، شکر نعمت و استفاده ناصحیح از آن، ناسپاسی در برابر خداوند است. **مهم**

نتایج شکرگزاری

(با شکرگزاری، خداوند نه تنها از ما راضی می شود بلکه نعمت های بیشتری نیز به ما می دهد.)

(لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^۱)

اگر شکرگزاری کنید، ما قطعاً [نعمت ها را] زیاد می کنیم.*

خداوند در سوره ابراهیم آیه ۷ درباره شکرگزاری چه می فرماید؟ متن آیه با ترجمه بیان شود.

شکر نعمت، نعمت افزون کند
کفر، نعمت از کف دست بیرون کند

جواب

البته باید توجه داشته باشیم^۳ شکر واقعی این است که از نعمت های خداوند در راه نافرمانی او و انجام

کارهای حرام استفاده نکنیم.^۳ امام صادق علیه السلام درباره شکر نعمت

چه می فرماید؟

امام صادق علیه السلام می فرماید:

(شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده است، دوری کنی.)

جدول زیر را کامل کنید

ناسپاسی نعمت	شکر نعمت	نعمت خداوند
نافرمانی از آنها	بیروی از فرمایش های آنها	پیامبران و امامان
درس نخواندن	احترام به معلم	معلم
دروغ گفتن	راست گویی	زبان
شنیدن غیبت	شنیدن تلاوت قرآن	گوش

* آیه با ترجمه حفظ شود.

۱- سوره ابراهیم، آیه ۷.

۲- کافی، ج ۲، ص ۹۵.

- ۱- چرا برخی انسان‌ها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می‌کند، دچار حادثه می‌شوند؟ **صفحه ۱۶**
- ۲- استفاده صحیح از نعمت و استفاده ناصحیح از نعمت **ناسپاسی** است.
- ۳- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید. **صفحه ۲۰**

بیشتر بدانیم

امام صادق علیه‌السلام روزی با یاران خود نشسته بود، مردی آمد و گفت: فقیرم، کمک کنید....

امام از ظرف انگوری که مقابلش بود خوشه‌ای برداشت تا به او بدهد.

- انگور می‌خواهم چه کار؟! پول بدهید!

آن حضرت انگور را برگرداند و فرمود: خداوند انشاءالله مشکلات را حل کند!

مرد فقیر رفت ولی خیلی زود بازگشت.

- همان انگور را بدهید.

امام این بار چیزی به او نداد و فقط همان دعا را تکرار کرد: خداوند انشاءالله مشکلات را حل کند.

کمی بعد، مرد فقیر دیگری آمد.

- فقیرم، کمک کنید....

امام صادق علیه‌السلام چند دانه انگور به او داد. آن مرد انگورها را گرفت و گفت: سپاس خدایی را که مرا روزی داد.

امام به محض شنیدن این سخن، فرمود: همان جا بمان.

سپس دو دست خود را پر از انگور کرد و به او داد. مرد فقیر گفت: اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

امام دوباره فرمود: همان جا بمان.

سپس از یکی از همراهان خود پرسید: چه مقدار پول به همراه داری؟

- بیست سکه

- همه را از طرف من به این مرد بده.

مرد فقیر سکه‌ها را گرفت و گفت:

- خدایا، شکر و سپاس می‌گویم. اینها همه از توست. یگانه‌ای و هیچ شریکی نداری.